

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи та інформатизації
Володимир ШАРАН
25 квітня 2023 р.

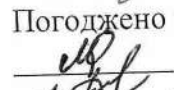
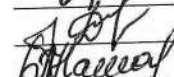
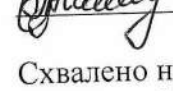
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (XVII – XVIII СТ.)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітні програми: Середня освіта (Українська мова і література),
Середня освіта (Українська мова і література,
мова і література (англійська)),
Середня освіта (Українська мова і література,
мова і література (польська))
Статус дисципліни: обов'язкова
Факультет: української та іноземної філології
Кафедра: зарубіжної літератури та полоністики
Мова навчання: українська
Дані про вивчення дисципліни:

Дані про вивчення дисципліни:												
Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	II	III	120/4	44	30	–	14	–	76	–	–	+
Заочна	II	III	150/5	16	8	–	8	–	134	–	–	+

Робоча програма складена на основі освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців **першого (бакалаврського)** рівня вищої освіти (240 кредитів ЄКТС)

Розробник: Галина САБАТ, доктор філологічних наук, професор

Погоджено гарантими освітніх програм:
 Михайло ПАНОЧКО, канд. філол. наук, доцент
 Ірина ДМИТРИВ, канд. філол. наук, доцент
 Наталія ЛАЗІРКО, канд. філол. наук, доцент

Схвалено на засіданні кафедри зарубіжної літератури та полоністики
Протокол № 2 від 08 лютого 2023 р.
Завідувач кафедри зарубіжної літератури та полоністики Галина САБАТ

Схвалено на засіданні науково-методичної ради факультету української та іноземної філології
Протокол № 3 від 31 березня 2023 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету
Протокол № 4 від 25 квітня 2023 р.

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XVII–XVIII ст.)» – засвоєння та поглиблення знань про європейський літературний процес XVII–XVIII ст. Одним із основних завдань дисципліни є також підготовка студентів до глибокого сприйняття художніх творів та формування вмінь самостійно аналізувати й інтерпретувати художній текст.

Розвинути у здобувачів вищої освіти такі *компетентності*:

Загальні компетентності

- Здатність зберігати та примножувати моральні, духовно-культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності

- Здатність до організації та проведення різних форм позакласної та позашкільної роботи.
- Здатність формувати освітню мотивацію учнів та організовувати пізнавальну діяльність з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей.
- Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання (з опертям на історико-культурний контекст) про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератур від давнини до XXI століття, її чільних представників, простежувати еволюцію напрямів, жанрів і стилів, розуміти специфіку художніх явищ.
- Здатність цілеспрямовано добирати, систематизувати, інтерпретувати й зіставляти мовні, літературні та фольклорні факти.
- Здатність здійснювати поліаспектний лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів з вільним володінням фаховою термінологією.

Програмні результати:

- Доносити зрозуміло й недвозначно професійні знання, обґрунтування та висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.
- Знати й розуміти мову як систему, специфіку художньої літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, в еволюційно-діалектичному аспекті, уміти застосовувати ці знання в педагогічній діяльності.
- Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в національному та світовому літературному процесі.
- Здійснювати поліаспектний лінгвістичний та літературознавчий аналізи текстів різних стилів і жанрів з вільним володінням фаховою термінологією.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення «Історії зарубіжної літератури (XVII–XVIII ст.)» базується на попередньому вивченні навчальних дисциплін «Вступ до літературознавства», «Історія зарубіжної літератури (Антична література)», «Історія зарубіжної літератури (Середні віки та Відродження)».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні знати:

- термінологічний апарат дисципліни;
- закономірності розвитку історико-літературного процесу в XVII–XVIII ст.;
- основні риси творчості письменників XVII–XVIII ст.;
- характерні жанрові та стильові особливості літературних текстів XVII–XVIII ст.;

вміти:

- демонструвати єдність змісту і форми в художньому творі;
- розкривати сутність авторського задуму;
- визначати типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому тексті;
- виокремлювати основні змістотвірні (тема, ідея, мотив, проблема, пафос, фабула) та формотвірні (сюжет, композиція) складники художнього твору;
- інтерпретувати образну систему літературного твору;
- аналізувати систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях;
- порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами;
- висловлювати і обґрунтовувати власне бачення прочитаних текстів.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

А (90 – 100) – «відмінно» (*відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок*): отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вільно володіє термінологічним апаратом дисципліни; без труднощів аналізує та інтерпретує твори світової літератури у єдності форми і змісту, розкриває сутність авторського задуму, визначає типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому тексті, виокремлює основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретує образну систему літературного твору, аналізує систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнює літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, висловлює переконливо обґрунтоване власне бачення прочитаних текстів.

В (82 – 89) – «добре» (*вище середнього рівня з кількома помилками*): отримує здобувач, який виявив добрі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, проте допускає незначну кількість несуттєвих помилок; добре володіє термінологічним апаратом дисципліни; самостійно, проте з деякими неточностями, аналізує та інтерпретує твори світової літератури у єдності форми і змісту, розкриває сутність авторського задуму, визначає типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому тексті, виокремлює основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретує образну систему літературного твору, аналізує систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнює літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, висловлює доволі переконливо обґрунтоване власне бачення прочитаних текстів.

С (75 – 81) – «добре» (*в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*): отримує здобувач, який виявив загалом добрі знання навчального матеріалу, достатньо повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових

рекомендованих літературних джерелах; зміст питань ним, в основному, розкрито, проте допущено невелику кількість суттєвих помилок; загалом володіє термінологічним апаратом дисципліни; здатний із певними труднощами аналізувати та інтерпретувати твори світової літератури у єдності форми і змісту, розкривати сутність авторського задуму, визначати типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому тексті, виокремлювати основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретувати образну систему літературного твору, аналізувати систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, висловлювати і пояснювати власне бачення прочитаних текстів.

D (67 – 74) – «задовільно» (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*): отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу, з труднощами відтворює програмний матеріал, рідко звертається до матеріалів, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; зміст питань розкрито ним частково й допущено суттєві помилки; володіє термінологічним апаратом дисципліни неповно; з певною допомогою викладача аналізує та інтерпретує твори світової літератури у єдності форми і змісту, розкриває сутність авторського задуму, визначає типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому тексті, виокремлює основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретує образну систему літературного твору, аналізує систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнює літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, висловлює власне бачення прочитаних текстів, проте не завжди здатний його обґрунтувати.

E (60 – 66) – «задовільно» (*виконання задовольняє мінімальні критерії*): отримує здобувач, який виявив слабкі знання навчального матеріалу, важко відтворює програмний матеріал, майже не спирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; зміст питань розкрито ним частково й допущено низку суттєвих помилок; лише частково володіє термінологічним апаратом дисципліни; має слабкі навички аналізу та інтерпретації творів світової літератури у єдності форми і змісту, зі значними труднощами намагається розкривати сутність авторського задуму, визначати типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому тексті, виокремлювати основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретувати образну систему літературного твору, аналізувати систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, не має власного бачення прочитаних текстів або ж не може його сформулювати та пояснити.

FX (35 – 59) – «незадовільно» (*з можливістю повторного складання*): виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив незнання більшої частини навчального матеріалу, допускає грубі помилки у відповідях на запитання, не відтворює програмний матеріал; не спирається на основні та додаткові рекомендовані джерела; зміст питань ним майже не розкрито; практично не вміє аналізувати та інтерпретувати твори світової літератури у єдності форми і змісту, розкривати сутність авторського задуму, визначати типологічні особливості певного напрямку, роду і жанру літератури в конкретному художньому тексті, виокремлювати основні змістотвірні та формотвірні складники художнього твору, інтерпретувати образну систему літературного твору, аналізувати систему художньої мови твору на фонемному, лексичному і синтаксичному рівнях, порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами, не має власного бачення прочитаних текстів.

F (0 – 34) – «незадовільно» (*з можливістю повторного складання*): виставляється здобувачеві, який практично не володіє програмним матеріалом та термінологічним апаратом дисципліни; не опрацював навіть основні рекомендовані джерела; майже не виявляє сформованих навичок аналізу та інтерпретації художнього твору у єдності форми

і змісту; не вміє порівнювати літературні твори за різними художньо-естетичними параметрами; не прочитав більшості обов'язкових текстів та/або не має їх власного бачення.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- усні відповіді на практичних заняттях;
- індивідуальне завдання;
- співбесіда з лектором;
- екзамен.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Барокова література: основні принципи та ознаки. XVII століття – перехідна культурно-історична й літературна епоха. Криза ренесансного гуманізму та культури Відродження і пошуки нового світоглядного синтезу. Складність і розмаїтість літературного процесу XVII століття. Творчість Дж. Донна, Л. де Гонгори-і-Арготе. Етапи життєвого і творчого шляху П. Кальдерона. Ф. де Кеведо-і-Вільєгас – видатний іспанський письменник доби бароко.

Історичні умови виникнення класицизму у Франції. Класицизм як літературний напрям. Основні риси естетики класицизму. Теоретичний трактат Н. Буало «Поетичне мистецтво». Французька класицистична драма. Ж. де Лафонтен і розвиток жанру байки. Класицизм Ж. Расіна, його драми «Андромаха» та «Федра». Творчість Ж. Б. Мольєра («Тартюф, або Облудник», «Міщанин-шляхтич», «Мізантроп» та ін.).

Доба Просвітництва як ідеологічний та культурний переворот. Основні просвітницькі теорії: теорія освіченої монархії, філософія оптимізму, ідея природної людини й природного суспільства. Естетика Просвітництва, її принципи. Просвітницький реалізм, його відмінності від ренесансного реалізму. Просвітницький класицизм, його відмінності від класицизму XVII століття. Сентименталізм як якісно новий стиль доби Просвітництва, його особливості. Нові літературні жанри доби Просвітництва.

Просвітницька література Англії: Д. Дефо, Дж. Свіфт, Л. Стерн. Життєвий і творчий шлях Д. Дефо. Значення «Робінзона Крузо» для розвитку романного жанру у світовій літературі. Творчість Дж. Свіфта («Казка бочки», «Мандри Гуллівера»). Англійський сентименталізм, його філософська основа. Л. Стерн як просвітитель і родоначальник сентименталізму. Творчий шлях Г. Філдінга. «Комічна епопея» як оригінальний романний жанр: «Історія Тома Джонса, знайди».

Просвітницька література Франції. Радикальний характер французького Просвітництва та його вплив на художню літературу. Діяльність енциклопедистів. Світогляд Ж. Ж. Руссо та його вклад в ідеологію Просвітництва. Проблема «русоїзму». Творчість Д. Дідро. Роман «Черниця». Світогляд Вольтера і його відображення у художній творчості («Кандид», «Простодушний» та ін.). Творчість М. Монтеск'є.

Характерні особливості німецького Просвітництва. Література періоду «Бурі і натиску». Історичні передумови розвитку німецького Просвітництва. Етапи німецького Просвітництва. Основні представники німецького Просвітництва: Й. Готшед, Й. Вінкельман, Ф. Клопшток, Й. Гердер, Й. В. Гете, Ф. Шиллер. Е. Лессінг як основоположник Просвітництва в Німеччині. Лірика Й. В. Гете періоду «Бурі і натиску», її художні особливості. Романна творчість Й. В. Гете («Страждання молодого Вертера»). Трагедія «Фауст»; фаустіана у світовій літературі. Лірика та драматургія Ф. Шиллера: зміст і художня форма.

Орієнтовна тематика практичних занять:

1. Драма Педро Кальдерона «Життя – це сон» у контексті культури європейського бароко.
2. Гармонія класицизму у драмі П'єра Корнеля «Сід».

3. Творчість Жана Батиста Мольєра – вершина розвитку жанру комедії в класицизмі (на прикладі твору «Міщанин-шляхтич»).
4. Роман Данієля Дефо «Життя й незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо»: ідейно-художній зміст роману та проблеми його інтерпретації.
5. Реалістична сатира в романі Джонатана Свіфта «Мандри Гуллівера».
6. Вершина творчості Йогана Вольфганга Гете – «Фауст» та його значення для світової літератури.
7. Конфлікт двох світів у творі Фрідріха Шиллера «Підступність і кохання».

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійне опрацювання програмної тематики та художніх текстів; підготовка до практичних занять, індивідуальне завдання, співбесіди з лектором та інших форм поточного й підсумкового контролю, передбачених програмою.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточна успішність (max=100 б.) складається з балів, отриманих на практичних заняттях (50 балів), індивідуальне завдання (10 балів), співбесіда з лектором (40 балів). Форма підсумкового контролю – екзамен.

Студент може набрати максимальну кількість балів (50 б.) на 7 практичних заняттях, відповівши п'ять разів (max=10 б.). Якщо студент був відсутній з поважних причин на практичних заняттях, він може відпрацювати теми у зручний для нього та викладача час.

Індивідуальне завдання (ІЗ) має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Структура індивідуального завдання: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел. Критерії оцінювання індивідуального завдання: ступінь виконання завдання, поставленого керівником перед студентом, – 6 б., рівень самостійності написання роботи – 2 б., якість мовного оформлення та бібліографічного опису – 2 б.

Усні відповіді на практичних заняттях	Індивідуальне завдання	Співбесіда з лектором	Поточна успішність	Екзамен
50	10	40	100	100
Ваговий коефіцієнт			0,6	0,4

Екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Комп'ютер (ноутбук, планшет, смартфон); Інтернет-сервіси для проведення відеоконференцій (Zoom, Skype, Viber та ін.); програмне забезпечення (Word, PowerPoint); мультимедійні засоби навчання (мультимедіа-презентації, слайд-шоу, мультимедіа-повіді, навчальні фільми та відеодемонстрації тощо), Google Classroom.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

а) основні:

1. Давиденко Г. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII століття : навчальний посібник для студентів ВНЗ. К. : Центр учбової літератури, 2009. 292 с.
2. Мегела І. Література європейського Просвітництва. Курс лекцій. К. : Видавець Карпенко В.М., 2012. 332 с.

3. Сабат Г. Історія зарубіжної літератури доби Відродження, XVII – XVIII століття. Практикум : навчально-методичний посібник. Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, 2016. 52 с.
4. Сабат Г. Методичні вказівки з організації самостійної роботи студентів та написання письмових робіт з історії зарубіжної літератури доби Відродження, XVII – XVIII століття : навчально-методичний посібник. Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, 2016. 34 с.
5. Шаповалова М. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. К. : Знання, 2011. 476 с.
- б) додаткові:
 6. Галич О. Теорія літератури : підручник. К. : Либідь, 2006. 488 с.
 7. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / [за ред. Н. Михальської, Б. Щавурського]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. Т. 1. 824 с.
 8. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / [за ред. Н. Михальської, Б. Щавурського]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. Т. 2. 864 с.
 9. Давиденко Г. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження : навчальний посібник для студентів ВНЗ. К. : Центр учбової літератури, 2007. 248 с.
 10. Маркова М. Історія зарубіжної літератури (XIV – XVIII ст.) : методичні рекомендації до семінарських занять. Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, 2014. 86 с.
 11. Маркова М. Історія зарубіжної літератури (доба Середньовіччя та Відродження) : методичні матеріали до семінарських занять. Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, 2017. 80 с.
 12. Наливайко Д. Поет національний і всесвітній : літературний портрет Й. В. Гете. К. : Веселка, 2004. 21 с.
 13. Шалагінов Б. «Фауст» Й. В. Гете : Містерія. Міф. Утопія : До проблеми духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі 18 – 19 ст. : Монографія. К. : Вежа, 2002. 280 с.
 14. Шалагінов Б. Зарубіжна література : від античності до початку XIX ст. : історико-естетичний нарис. К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004. 360 с.
- в) інтернет-ресурси:
 15. <http://ukrcenter.com/Література>
 16. <http://www.ae-lib.org.ua>
 17. <http://litopys.org.ua/chyzh/chyb21.htm>
 18. https://www.ae-lib.org.ua/_lit_ant_greece.htm
 19. https://www.ae-lib.org.ua/_lit_ant_rome.htm